

Philippa Gregory

DRUHÁ
KRÁLOVNÁ

DRUHÁ KRÁLOVNÁ

PHILIPPA GREGORY

DRUHÁ
KRÁLOVNÁ

Z angličtiny preložil Otakar Kořínek

slovařt

Copyright © Philippa Gregory Ltd. 2011
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2025
Translation © Otakar Kořínek 2025
Cover photography © Richard Jenkins 2025

ISBN 978-80-556-6796-6

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat'
ani šíriť v nijakej forme, žiadnymi prostriedkami, ani elektronickými,
ani mechanickými, ani vo forme fotokópií, nahrávok, prostredníctvom
súčasného a ani budúceho informačného systému a podobne,
bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Anthony

Jeseň 1568, Chatworth House, Derbyshire: Bess

Každá žena by sa mala vydať výhodne, keďže manžel ju bude až do konca života reprezentovať rovnako viditeľne, ako je viditeľný vchod do jej domu. Ak si vyberie povalača, susedia sa jej budú vyhýbať a pokladajú ju za bedárku. Keď si však uchytí vojvodu, všetci ju budú oslovovať vaša milosť a každý bude jej priateľom. Môže byť zbožná a vzdelaná, môže byť múdra a krásna, no ak sa vydá za hlupáka, zostane až do smrti úbohá „pani Hlúpa“.

Mám dobrý dôvod držať sa tohto svojho názoru, pokiaľ ide o manželov, lebo som mala troch, Boh im žehnaj, a každý mi poslužil ako stu-pienok k ďalšiemu, až som sa dostala k štvrtému, k môjmu grófovi, a je zo mňa „grófká zo Shrewsbury“ – a taký vzostup nezažila ani jedna žena, ktorú poznám. Tam, kde som dnes, dostala som sa vlastnou zásluhou a získala som za to najlepšiu cenu. Vypracovala som sa sama – sama som sa vyhladila a sama sa predala – a som na to pyšná.

Nijaká Angličanka si nepočínala lepšie než ja. Na tróne máme síce kráľovnú, ale tá naň zasadla len vďaka šikovnosti svojej matky a preto, že jej otec nespľodil nikoho vhodnejšieho. Nie vďaka vlastným schopnostiam. Ak si vyberiete za plemenníka Tudora, nakoniec vám posluží len ako jedlo. Sú to nemohúci slabosi a táto tudorovská kráľovná si bude musieť dobre rozmyslieť, za koho sa vydá, s kým uľahne a komu porodí, lebo inak sa táto zem ocitne na mizine.

Ak nás neobdarí pekným protestantským šuhajom, čaká nás pohroma, lebo jej dedičkou je iná žena – mladá, márnivá a hriešna, modloslužobnícka

pápeženka, Boh jej odpusť všetky prehrešky a ochraňuj nás pred skazou, do akej by nás uvrhla! O škótskej kráľovnej Márii počujete jeden deň to, na druhý deň ono. Ale ani keby ste počúvali sto ráz, ani keby jej príbeh rozprával niekto z jej zbožňujúcich obdivovateľov, tá žena sa riadi vlastnými záujmami, myslí iba na seba a vydáva sa čo najvýhodnejšie. No keďže na tomto svete je žena iba kusom majetku, robí dobre, ak rozmýšľa o tom, ako si polepšiť, ako sa predať za najlepšiu cenu a čo za to v budúcnosti dostane. Čo iné? Má dopustiť svoj strmý pád?

Ani zamak ma neteší, že túto pochabú mladú ženu strčili ku mne a do môjho domu, hoci len nakrátko, kým jej výsosť kráľovná Alžbeta nerozhodne o osude tohto trápneho hostá. Lenže na nijakú inú domácnosť v celom kráľovstve sa nemožno spoľahnúť, že ju zabaví a, áno, že sa postará o jej bezpečnosť, iba na moju. A nijaký iný anglický manžel okrem môjho by neobstál, keby mu na terase tancovala takáto Salome. Iba v mojom dome panuje taká disciplína, že tu môžeme poskytnúť prístrešie žene s kráľovskou krvou, starať sa o ňu na náležitej úrovni a zaistiť jej potrebnú mieru bezpečnosti. Iba môj novomanžel je mi tak láskyplne oddaný, že môže bez úhony prebývať pod jednou strechou s takou zvodkyňou.

O tejto dohode dosiaľ nikto nevie. Dojednal ju so mnou potajomky môj dobrý priateľ tajomník William Cecil. Len čo sa táto odpísaná kráľovná, ktorú vyhнали zo Škótska rebelantskí lordi, doplavila v handrách do Whitehavenu, Cecil mi po tajnom kuriérovi poslal krátku správu s otázkou, či ju ubytujem, a ja som mu odpovedala krátkym – áno. Samozrejme! Je mi ctou, akú dôveru vo mňa Cecil vkladá. S takou dôverou kráčajú ruka v ruku náročné úlohy a tie prinášajú veľkú odmenu. Tento nový Alžbetin svet patrí takým, ktorí vidia príležitosť a vedia ju využiť. Viem si predstaviť, aké pocty a bohatstvo nás čakajú, ak sa o tú kráľovskú sesternicu postaráme, ako treba, a zblížime sa s ňou. Cecil sa môže spoľahnúť iba na mňa. Nespustím ju z očí, spriatelím sa s ňou, poskytnem jej prístrešie a stravu, budem sa k nej správať s úctou, aká náleží kráľovskému rodu. Budem ju strážiť ako vtáčika v hniezde až do chvíle, keď sa rozhodne, že ju mám neodtoknúť odovzdať katovi.

Jeseň 1568, Hampton Court: George

Pre nikoho nevyzvedám. Môj názor sa nedá kúpiť. Nie som žiaden najatý hrdlorez. Nie som Cecilov špeh ani kat. Z celého srdca túžim nebyť v tej zlej záležitosti tu v Londýne, ale doma v Chatsworthe so svojou drahou a nevinnou manželkou Bess v prostom vidieckom prostredí ďaleko od intríg a nebezpečenstiev dvora. Nemôžem povedať, že som šťastný. Nemôžem povedať, že toto mi je po vôli. Ale plním si svoju povinnosť – a Boh vie, že si ju plním vždy.

„Povolali ťa len preto, aby si nariadil smrť škótskej kráľovnej Márie,“ zasyčí mi do ucha Thomas Howard, keď so mnou vyrovná krok na chodbe v Hampton Courte. Upratuje sa tu, okenice sú zatvorené, vonku sa stmieva a vnútri panuje šero. Portréty na stenách pripomínajú poblednutých poslucháčov s nastraženými ušami, keď ma Howard chytá za ramię, aby ma varoval pred nebezpečenstvami, ktorých sa už teraz bojím.

„Máme na ňu vrhnúť podozrenie. Nič viac. Neklam sám seba. Cecil dospel k názoru, že škótska kráľovná je rovno od narodenia hrozbou pre naše kráľovstvo. Mária si možno myslí, že unikla nepriateľom v Škótsku a že v Anglicku našla útočisko, ale v skutočnosti vymenila jedno nebezpečenstvo za druhé. Cecil rozhodol, že musí zomrieť. Toto je tretí pokus o jej usvedčenie. Máme byť jeho katmi bez vlastných názorov.“

Premeriavam si Howarda – je nevysoký, pekne oblečený a upravený, má úhľadne zastrihnutú čiernu bradu a tmavé iskrivé oči. Dnes ho ide rozhodiť od hnevu na kráľovninho ministra. My lordi zo starých rodov

Cecila všetci neznášame, ale Howarda rozčuľuje ešte väčšmi než ostatných. Je kráľovnin bratanec, hlava rodiny Howardovcov, ako vojvoda z Norfolku by mal byť jej hlavným radcom – lenže Alžbeta sa spolieha na Cecila a tak to bolo vždy.

„Jej výsosť kráľovná ma ustanovila na to, aby som preveril správanie jej sesternice, škótskej kráľovnej. Nie som nijaký kat,“ namietnem ticho, dôstojne. Muž, ktorý popri nás prechádza, na chvíľu spomalí, akoby chcel začuť niečo z nášho rozhovoru.

Howard krúti hlavou nad mojou naivnosťou. „Alžbeta si možno želá, aby sa meno škótskej kráľovnej očistilo, lenže William Cecil je známy tvrdým srdcom. Chce, aby v Škótsku rovnako ako v Anglicku vládla protestantská viera, a katolícka kráľovná nech je za mrežami alebo hoci aj v rakve. Jedno aj druhé mu vyhovuje. Nikdy nepripustí, že sa ničím neprevinila a že ju treba vrátiť na trón.“

Proti Howardovmu spravodlivému rozhorčeniu nemôžem nič namietat. Viem, že má pravdu. Ibaže rozpráva priveľmi zrozumiteľne a priveľmi hlasno. Za zástenami pokrytými tapisériami sa môže skrývať ktokoľvek a ten muž, ktorý popri nás prešiel, určite niečo z toho začul.

„Tichšie,“ napomeniem ho a ťahám ho k pohovke, aby sme sa mohli zhovárať pošepky. Zrazu vyzeráme ako sprisahanci, ale v poslednom čase sa všetci pri dvore správajú ako sprisahanci či zvedovia. „Čo môžeme urobiť?“ pýtam sa ho ticho. „Cecil nariadil toto vyšetrovanie, aby zazneli proti škótskej kráľovnej dôkazy a posúdilo sa, či ju možno vrátiť na trón a či je schopná vládnuť. Čo môžeme urobiť, aby sa s ňou zaobchádzalo spravodlivo?“

„Musíme ju zachrániť,“ odvetí Howard dôrazne. „Vyhlásiť ju za nevinnú z vraždy jej manžela a vrátiť ju na škótsky trón. Musíme uznať jej nárok, že je Alžbetinou právoplatnou dedičkou. Treba ju potvrdiť ako dedičku anglického trónu, keď...“ Zmlkne. Ani Howard si netrúfa hovoriť nahlas o smrti svojej sesternice kráľovnej. „Keď nadíde čas. Len s potvrdeným dedičským nárokom Márie Stuartovej budeme mať istotu, kto sa stane naším budúcim vládcom. Máme právo poznať dediča. Musíme bojovať za jej vec, akoby to bola naša vec.“

Howard vidí, že váham. Prechádzajú okolo nás dvaja muži, ktorí na nás vrhajú zvedavé pohľady. Pripadám si priveľmi nápadný a vstanem.

„Poď za mnou,“ vyzve ma Howard. „A počúvaj! Za jej vec musíme bojovať, akoby to bola naša vec preto, lebo je to naozaj naša vec. Povedzme, že by sme Cecilovi dovolili uväzniť ju alebo proti nej vykonštruovať obvinenie z vraždy. Čo myslíš, čo by sa stalo potom?“

Čakám.

„Čo ak nabudúce usúdi, že pre kráľovstvo som nebezpečný ja? A čo keby si po mne prišiel na rad ty?“

Nasilu sa zasmejem. „Nie je pravdepodobné, že by obvinil teba alebo mňa. Sme najvýznamnejší muži v Anglicku. Mne patria najväčšie pozemky na sever od Trentu a ty si vojvoda a kráľovnin bratanec.“

„Áno, a práve preto nám hrozí nebezpečenstvo. Sme jeho súper v boji o moc. Zničí každého, kto sa proti nemu postaví. Dnes stojí pred tribunálom škótska kráľovná, zajtra to môžem byť ja alebo ktokoľvek, kto si trúfne postaviť sa proti nemu – Percy, Dacre, Arundel, Dudley, lordi zo severu, ty. Musíme ho zastaviť!“ nástojčivo mi znie v uchu Howardov šepot. „Ty by si ho nezastavil, keby si mohol?“

„To sa nedá,“ protirečím mu opatrne. „Kráľovná si môže vyberať radcov podľa vlastnej vôle a jemu dôveruje zo všetkých najviac. Stál pri nej už v čase, keď bola ešte mladou princeznou. Z čoho ho môžeme obviniť?“

„Že kradne Španielom zlato! Že ich tlačí na samú hranicu vojny! Že znepriateľuje Francúzov! Že doháňa polovicu krajiny k zradcovstvu, keď bez ustania podozrieva a špehuje ľudí, ktorí nechcú nič iné, iba uctievať Boha starým spôsobom! Pozri sa na dvor! Cítil si sa tu niekedy tak neisto? Na každom kroku je tu zved alebo intrigán!“

Prikývnam. To sa nedá poprieť. Cecilov strach z pápežencov a jeho nenávisť k cudzincom zatažuje celé Anglicko.

„Ten jeho posledný výčin, to je neslýchané!“ vybuchne Howard zúrivo. „Keď sa zmocnil lode, ktorá sa uchýlila do nášho prístavu pred zlým počasím! Robí z nás národ pirátov a naše lode budú na moriach ohrozené.“

S tým musím súhlasiť. Španielska loď so zlatom hľadala v Plymouthu útočisko a Cecil, syn bedára, nevedel odolať jej zlatému nákladu. Zlato ukradol – len tak, šmahom ruky. A Španieli sa teraz vyhrážajú obchodnou blokádou, ba aj vojnou, ak všetko nevrátíme. Sme v nepráve a to len preto, že Cecil konal proti právu, no anglická kráľovná mu načúva.

Howard sa len s námahou ovláda. „Daj Boh, aby sme sa nedožili dňa, keď prídeš za mnou a povieš, že som mal pravdu, keď som tvrdil, že je pre nás nebezpečný a mali sme sa pred ním brániť, lenže už je neskoro a jeden z nás stojí pred súdom za vymyslené obvinenie. Daj Boh, aby si nás nevyberal jedného za druhým a my sme neboli priveľmi dôverčiví a nič sme proti tomu nepodnikli.“ Odmlčí sa. „Je stelesnením hrôzovlády. Vnuká nám strach pred vymyslenými nepriateľmi, aby sme sa nechránili pred ním a pred našou vládou. Dávame si taký pozor na cudzincov, že zabúdame dávať si pozor na priateľov. Ale tak či onak, svoje názory si zatiaľ nechaj pre seba a mlčať budem aj ja. Nateraz už nepoviem proti Cecilovi ani slovo. Toto zostane len medzi nami, dobre?“

Pohľad, ktorý na mňa uprie, ma presvedčí viac než akékoľvek argumenty. Ak má jediný anglický vojvoda a kráľovnin bratanec strach, aby sa jeho slová nedostali k mužovi, ktorému prislúcha byť len o čosi viac než kráľovský sluha, potom je jasné, že ten sluha je všemocný. Všetci sa čoraz viac obávame toho, čo Cecil vie, siete Cecilových zvedov a jeho potichu narastajúcej moci.

„Áno, zostane to medzi nami,“ prisvedčím ticho. Rozhliadnem sa, či niekto nie je na dosluch. Zaráža ma, že sa bojíme odpočúvania – ja, najvýznamnejší anglický gróf, a Howard, jediný vojvoda v celom Anglicku. Ale v desiatom roku Alžbetinej vlády je to tak – každý sa bojí vlastného tieňa. A v tých posledných desiatich rokoch sa zdá, že Anglicko je plné tieňov.

Zima 1568, hrad Bolton: Mária

Odmietam, dôrazne odmietam nosiť čokoľvek iné ako svoje vlastné oblečenie. Moje krásne šaty, moje kožušiny, moje goliere z jemných čipiek, môj zamat, moje spodničky pretkané zlatom, to všetko zostalo v Holyroodhouse, posypané vonným práškom, zabalené do mušelínu a uložené v šatníkoch. Keď som s Bothwellom odchádzala, mala som na sebe výzbroj, lebo som chcela dať príučku spurným lordom, ale ukázalo sa, že nie som dobrá učiteľka ani dobrá kráľovná, lebo ma premohli a uväznili a z Bothwella je štvanec postavený mimo zákona. Mňa uväznili na hrade Lechleven a zrejme by som tam bola zomrela, keby som vďaka vlastnému dôvtipu neušla. V Anglicku si teraz myslia, že budem nosiť veci po druhých. Myslia si, že ma dostatočne pokorili a budem vďačná za Alžbetino odložené šatstvo.

Asi sa pominuli na rozume, keď sa nazdávajú, že so mnou môžu zaobchádzať ako s obyčajnou ženou. Nie som totiž vôbec obyčajná. Som napoly božská. Mám svoje osobitné miesto niekde medzi šľachtou a anjelmi. V nebi sú Boh, svätá panna Mária so synom a pod nimi ako dvorania anjeli rozličných hodností. Na zemi, podobne ako v nebi, sú králi a kráľovné, princovia a princezné a pod nimi šľachta, pracujúci ľud a bedári. A celkom dolu, o trocha vyššie ako zvieratá, sú chudobné ženy – ženy bez domova, bez mužov, bez majetku.

A ja? Ja zaujímam zároveň dve postavenia – druhé najvyššie na svete ako kráľovná a celkom najnižšie ako žena bez domova, bez manžela a bez majetku. Kráľovnou som hneď trojnásobnou – lebo ako dcéra škótskeho

kráľa Jakuba V. som bola škótskou kráľovnou, vydala som sa francúzskeho dauphina, čím som zdedila francúzsku korunu, a ako praneter anglického kráľa Henricha VIII. som jedinou právoplatnou a legitímnou dedičkou anglického trónu, hoci moje postavenie si uzurpovala Alžbeta, Henrichov panghart.

Ale, *voilà!* Zároveň som v celkom najnižšom postavení, chudobná žena bez manžela, ktorý by jej poskytol meno a ochranu. Môj manžel, francúzsky kráľ, žil po našej korunovácii iba rok, zo škótskeho kráľovstva ma vyštvali vzbúrenci a nárok na anglický trón mi odopiera tá nehanebná ryšavá zlodějka Alžbeta. Ja, ktorá som mala byť najmocnejšou ženou v Európe, som upadla tak nízko, že keď sa mi škótski vzbúrenci vyhrážali porovou, život mi zachránila iba Alžbetina podpora a teraz žijem v Anglicku vďaka jej dobročinnosti.

Mám len dvadsaťšesť rokov, ale za sebou toho toľko, že by to stačilo na tri životy! Zaslúžim si na svete najvyššie postavenie, ale zaujímam najnižšie. Ale stále som kráľovná, trojnásobná. Narodila som sa ako škótska kráľovná, korunovali ma za francúzsku kráľovnú a som dedičkou anglickej koruny. Mám sa hádam obliekať do niečoho iného okrem hermelínu?

Svoje dvorné dámy Mary Setonovú a Agnes Livingstoneovú žiadam, nech povedia lordovi a lady Scropeovcom, mojim hosťom na hrade Bolton, aby mi okamžite priviezli zo Škótska všetko šatstvo, osobný nábytok a obľúbené predmety, lebo nebudem nosiť iné ako svoje krásne oblečenie. Ak nemôžem chodiť vo svojej kráľovskej garderóbe, radšej budem chodiť v handrách. Ak nemôžem sedieť vo vyberanom oblečení na tróne, radšej si sadnem na holú zem.

Pokladám za malé víťazstvo, že sa mi rýchlo usilujú vyhovieť a po ceste z Edinburghu prichádzajú veľké vozy s mojím šatstvom, s mojimi vecami, s bielizňou, so striebrom a s nábytkom. Ale o šperky som, bohužiaľ, asi prišla. Tie najlepšie vrátane drahocenných čiernych periel v klenotniciach chýbajú. Sú najcennejšie v Európe, tri šnúry nesmierne vzácnych čiernych periel, o ktorých všetci vedia, že sú moje. Kto môže byť taký bezočivý, že chce ťažiť z mojej straty? Kto môže byť taký nehanebný, že by si dal na seba kráľovnine perly z vyplienenej klenotnice? Kto by klesol tak hlboko, aby ich chcel s vedomím, že mi ich ukradli, kým som bojovala o život?

Musel to byť môj nevlastný brat, určite sa vlámal do klenotnice a vzal si ich. Môj falošný brat, ktorý ma zradil, hoci mi prisahal vernosť. Môj manžel Bothwell, ktorý sa zaprisahal, že zvíťazí, je porazený. James, môj drahý a milovaný synček a jediný dedič, ktorého som mala ochraňovať – odprisahala som to –, je v rukách nepriateľov. Všetci sme krivoprišačníci, všetci sme zradcovia a zároveň zradení. A ja – po tom skvelom skoku na slobodu – som zasa tak či onak polapená. Predpokladala som, že moja sesternica Alžbeta sa razom dovťípi, že ak proti mne v Škótsku povstane môj ľud, rovnaké nebezpečenstvo hrozí aj jej v Anglicku. Aký je v tom rozdiel? *Rien du tout!* V obidvoch krajinách vládne nespojným ľuďom, ktorých rozdeľuje náboženstvo, no hovoria rovnakým jazykom, túžia po istotách kráľovej vlády, ale na trón našli iba kráľovnú. Alžbeta by mala pochopiť, že my kráľovné musíme držať spolu a že ak ma môj ľud zvrhol a nazýva ma cundrou, čo mu zabráni, aby neurážal aj ju? Ale je zadubená! Preboha, taká zadubená! Je ako nerozhodný a hlúpy muž a ja nerozhodnosť a hlúposť neznášam. Žiadam o bezpečnú prepravu do Francúzska – francúzska rodina by ma bez meškania posadila na škótsky trón –, ale ona len váha, prešľapuje na mieste, žiada vyšetrovanie, zvoláva radcov a právnikov, ktorí sa schádzajú vo Westminsterском paláci.

Čo stále vyšetrujú, pre Boha živého? Čoho sa chcú dopátrať? Čo sa chcú dozvedieť? *Exactement!* Vôbec nič! Tvrdia, že keď môj manžel, ten pochábel Darnley, zabil Davida Rizzia, prisahala som vraj pomstu a presvedčila svojho ďalšieho milenca grófa Bothwella, aby ho strelným prachom vyhnal z postele a uskrtil, keď nahý pobeží záhradou.

Taký nezmysel! Nikdy by som nedopustila útok na kráľovskú krv, ani keby išlo z mojej strany o pomstu. Môj manžel musí byť rovnako nedotknuteľný ako ja. Člen kráľovskej rodiny je posvätný ako Boh. Niečo také smiešne by si mohol objednať iba človek padnutý na hlavu.

Len vyložený hlupák by vyhodil do vzduchu celý dom, aby zabil muža, keď ho môže opitého v spánku polahky udusiť vankúšom. Akoby Bothwell, najdôvtipnejší a najmúdrejší muž v celom Škótsku, potreboval poltucet pomocníkov a niekoľko súdkov strelného prachu, keď by mohol dosiahnuť svoje len s pomocou tmy a dýky.

A najhoršie zo všetkého je ich tvrdenie, že toho naničsúceho vraha, grófa Bothwella, som odmenila tým, že som s ním ušla, z cudzoložnej ziadostivosti som s ním počala deti, z lásky sa zaňho vydala a z čírej hriechnosti som vyhlásila vojnu vlastnému ľudu.

Ničoho z toho som sa nedopustila, ani vraždy nie. Tí, čo tejto prostej pravde neveria, sa rozhodli, že ma budú nenávidieť pre moje bohatstvo, krásu, náboženské vyznanie alebo preto, že som sa narodila do takého významného postavenia. Všetky tie obvinenia sú len zlomyseľné ohováranie, *unevile calomnie*. Je vyslovená hlúposť opakovať to od slova do slova, ako má v úmysle Alžbetino vyšetrovanie. A oficiálnym vyšetrovaním tomu dodávať vierohodnosť. Keby si niekto trúfol povedať, že Alžbeta sa správala nemravne s Robertom Dudleyem alebo s niekým iným z poltucta mužov, s ktorými niečo mala vo svojich škandalózných rokoch – počínajúc nevlastným otcom Thomasom Seymourom, keď bola ešte mladé dievča –, postavili by ho pred súd a potom by mu kováč vyrezal jazyk. A bolo by to celkom správne a náležité. Kráľovninej povesti sa nesmie dotknúť nijaké ohováranie. Kráľovná sa musí javiť ako dokonalá.

Ale ak chcú tvrdiť, že som nemravná – takisto kráľovná, rovnako pomazaná ako ona a z oboch strán s kráľovskou krvou, čo ona nie je –, nech to zopakujú vo Westminsterskom paláci pred všetkými, ktorí si to prídu vypočuť, a nech predložia dôkazy.

Prečo je Alžbeta taká nerozumná a dovoľí, aby sa o inej kráľovnej šíрили také klebety? Čo nechápe, že ak dovoľí, aby ma očierňovali, škodí nielen mne, ale aj môjmu majestátu, ktorý je rovnaký ako jej? Keď ma zhanobí, stratí lesk aj ona. Obidve by sme si mali chrániť svoje výnimočné postavenie.

Som kráľovná a pre kráľovné platia iné pravidlá. Ako žena som zažila veci, aké by som ako kráľovná nevypustila z úst. Neznížila by som sa k tomu. Áno, uniesli ma, uväznili, ba aj znásilnili – ale nikdy, nikdy sa na to nebudem ponosovať. Moja osobnosť ako kráľovnej musí byť nepoškvrnená, moje telo sakrálné, moja prítomnosť posvätná. Mám tú mocnú mágiu stratiť len preto, aby som mohla stonať nad svojimi ranami? Mám vymeniť majestát za útešlivé slová súcitu? Mám vládnuť alebo fňukať nad krivdami, ktoré ma postihli? Mám veliť mužom alebo nariekať pri kozube spolu s ostatnými ranenými ženami?

Odpoveď je jednoduchá. *Bien sûr*. Nikto ma nikdy nesmie ľutovať. Môžu ma milovať, nenávidieť alebo sa ma báť. Ale nedovolím, aby ma niekto niekedy ľutoval. Keď sa ma spýtajú, či ma Bothwell zneužil, nič nepoviem, ani jediné slovo. Kráľovná sa neponosuje na zlé zaobchádzanie. Kráľovná poprie, že také niečo by sa mohlo stať. Nemožno ma zbaviť samej seba, nemôžem odložiť svoju božskosť. Je možné zneužiť ma, ale vždy to popriem. Či už sedím na tróne, alebo nosím handry, stále som kráľovná. Nie som obyčajný človek, ktorý dúfa, že nadobudne právo obliekať sa do zamatu, alebo prežije život v súkne. Prevyšujem obyčajných mužov a ženy v akomkoľvek postavení. Som vyvolená Bohom. Ako môžu byť takí obmedzení a nevidieť to? Môžem byť tou najhoršou ženskou na svete, ale stále budem kráľovná. Môžem smilniť hoci s tuctom talianskych tajomníkov a s celým regimentom Bothwellov, písať im ľúbostné básne, ale stále budem kráľovná. Môžu ma prinútiť, aby som podpísala desiatky abdikácií a naveky ma zavrieť do väzenia, ale zostanem kráľovnou a ten, kto sa zmocní môjho trónu, bude uzurpátor. *Je suis la reine*. Budem kráľovnou až do smrti. Nie je to úrad, nie je to zamestnanie, je to pokrvné dedičstvo. Kým mi v žilách koluje krv, som kráľovnou. Viem to ja a vedia to všetci. Vo svojich zradných srdciach to musia vedieť aj tí hlupáci.

Ak sa ma chcú zbaviť, existuje len jeden spôsob, ale na to sa nikdy neodvážia. Keby sa ma chceli zbaviť, museli by sa prehrešiť proti nebeskému poriadku, museli by sa vzoprieť proti Božej vôli. Môžu sa ma zbaviť len tak, že ma popraví.

Len si pomyslíte!

Vdovou po francúzskom kráľovi, škótskou kráľovnou a dedičkou anglického trónu prestanem byť až po smrti, inak nie. Ak ma chcú pripraviť o trón, musia ma zabiť. A stavím svoj titul, majetok aj život, že na to si netrúfnu. Položiť na mňa ruku je ako zvrhnúť anjela, rovnaký hriech ako znova ukrižovať Ježiša. Nie som totiž obyčajná žena, ale vysvätená kráľovná. Stojím nad všetkými smrteľníkmi, nado mnou sú len anjeli. Smrteľníci nemôžu zabiť bytosť, akou som ja. Som pomazaná svätým olejom, som vyvolená Bohom. Môžu sa ma báť, nenávidieť ma, ba aj odvrhnúť. Ale nemôžu ma zabiť. Aspoň to mi, vďaka Bohu, nehrozí. V tomto ohľade budem vždy v bezpečí.

Zima 1568, Chatsworth House: Bess

Od manžela grófa mám správu o vyšetrovaní vo Westminsteri. (Ešte vždy som čerstvo vydatá, a tak sa mi páči stále opakovať „môj manžel gróf“.)

Píše mi takmer každý deň, zveruje sa mi so svojou nepohodou a ja mu za to posielam správy o deťoch a o sebe, o domácich koláčoch a o najlepšom pive v Chatsworthe. Píše, že mu potajme ukázali najzávažnejšie dôkazy – lúbostné listy, ktoré vydatá kráľovná posielala ženatému grófovi Bothwellovi. Súri ho v nich, aby zabil jej manžela, úbohého mladého lorda Darnleyho, a ubezpečuje ho, že po ňom ohnivo túži. Sú tam nemravné básničky a prísľuby noci plných vášne a francúzskych radovánok.

Predstavujem si, ako sudcovia – môj manžel, mladý Thomas Howard, jeho priateľ gróf zo Sussexu, starý sir Ralph Sadler, Robert Dudley, môj dobrý priateľ William Cecil, Nicolas Bacon, sir Thomas Percy, sir Henry Hastings a všetci ostatní – čítajú tieto nezmysly. Ako sa zdesene tvária a usilujú sa uveriť tomu, že by žena, ktorá má v úmysle zavraždiť manžela strelným prachom v jeho pivnici, bola noc pred výbuchom pri lôžku chorého manžela a písala tam svojmu spolupáchateľovi lúbostné básne. Je to také smiešne, že nechápem, ako je možné, že ich so smiechom nevykážu od dvora.

No sú to čestní, hlbaví a veľmi vážení muži. Nepoložia si otázku – čo by za takých okolností urobila skutočná žena? Nemajú vo zvyku uvažovať o povahe skutočnej ženy. Dívajú sa len na predložené dôkazy. A koľko ich, pre pána kráľa, vyrobili! Aké úsilie vynaložili na očiernenie jej mena!

Nieko niekde strávil veľa času a námahy – ukradnúť jej listy, napodobniť rukopis, napísať ich po francúzsky, potom ich preložiť do angličtiny a škótciny, uložiť ich do osobitnej kazety s jej iniciálkami (pre prípad, že by sme si mysleli, že ich písala dajaká iná Mária Stuartová) a kazetu z ničoho nič objaviť v jej súkromných komnatách, napodiv tak zle ukrytú. Ten výtvor je podarený a mimoriadne presvedčivý. Všetci, ktorí tie listy videli, teraz veria, že tá mladá kráľovná je cudzoložná pobehlica, ktorá zo žiadostivosti a pomsty zavraždila svojho mladého anglického manžela.

Asi tuším, kto by ten prefíkanec mohol byť. Zrejme to tušia mnohí v Anglicku. Málokedy mu jeho plány nevyjdú. Táto úbohá kráľovná je proti tomu človeku s ďalekosiahlymi plánmi a ďalekosiahlymi hrami beznádejne bezbranná. Ak ju do svojich sietí nepolapí tentoraz, pripraví ich pre ňu ešte hustejšie a bude sa pokúšať tak dlho, až z nich raz neunikne.

Tentoraz to ešte nevyjde, vykrúti sa. Hlavným svedkom proti nej je totiž jej nevlastný brat, ľavoboček, no keďže sa v jej neprítomnosti zmocnil regentstva a jej malého syna drží ako rukojemníka, nikto z tých vážených mužov v súdnej sieni neuverí ani jedinému slovu z toho, čo hovorí. Nenávidí ju tak neskrývane a jeho úskočnosť natolko bije do očí, že to nestrávia ani sudcovia, ktorých menoval Cecil. Všetci títo muži vrátane môjho manžela grófa sú hrdí na svoju lojálnosť. Pochybovačne hľadajú na každého, kto koná ako zradca. Správanie škótskej kráľovnej sa im nepáči, ale správanie škótskych lordov sa im prieči ešte väčšmi. Podľa môjho názoru napokon rozhodnú, že s ňou jej poddaní zaobchádzali zle a musí sa vrátiť na trón. Nech si to potom v Škótsku vyriešia s kráľovnou sami, naša vina to nebude.